

gjør mest Skade: Indenrigsministeriet har antaget, at den Ret, som Loven om Brændevinshandel af 2den Juli 1870, — hvori der staar, at Forbrugsforeninger kunne løse Brændevinsbevilling — giver disse Foreninger, ikke er indskrænket ved den Afstandsbestemmelse, som findes i Næringsloven af 1857, og hvorefter Kjøbmand og Detailhändler, som jo alene kunne løse Brændevinsbevilling, skulle bo 1/2 Mil. fra Kjøbstaden. Altsaa, en Forbrugsforening, der bor en Fjerdingsvei fra en Kjøbstad, kan løse Næringsbevis paa Brændevinshandel, og naar det Offentlige aldeles ingen Kontrol har med Forbrugsforeningens Indretning, er det næsten umuligt at kontrollere, hvorvidt denne holder sig i sin rene Karakter, eller hvad jeg nu skal kalde det, kort sagt, ikke gaar over til at blive et Handelsetablisement i Stedet for en Forening til en Fordeling af Varer blandt Interessenterne. Der staar her i § 2 et Udtryk, som maaske den ærede sidste Læser ikke saa nøie lagde Mærke til, nemlig, at det kun er Forbrugsforeninger, der holde aabent Udsalg, om hvilke det gælder; men det er netop dette aabne Udsalg, der er saa farligt, thi det er umuligt at kontrollere, om den, der kober i et saadant Udsalg, er Medlem af Forbrugsforeningen eller ikke, saa længe ikke det Offentlige har en Ret til at blive bekendt med Forbrugsforeningens Organisation, og det var egentlig det, jeg vilde sige, at det var ønskeligt, om det ærede Udvalg, der forhaabentlig bliver nedsat angaaende denne Sag, vilde tænke over, at det er en Nødvendighed for det Offentlige at kunne kontrollere Forbrugsforeningerne, og navnlig kunde jo denne Kontrol gaa ud paa at blive bekendt med Forbrugsforeningernes Love. Saalænge Forbrugsforeningerne ere, hvad de skulle være, anser jeg dem for meget gavnlige, men de ere ganske overordentlig skadelige for Kjøbstæderne, naar de faae en Udstrækning her imod Entrepriser. Der staar i § 34 i Næringsloven af 1857, at ingen Handlende maa have Udsalg mere end eet Sted i den samme Kommune. Ja, se her er atter et Spørgsmaal med Hensyn til Forbrugsforeningerne, som vistnok ogsaa er fortolket derhen, at de maa have ligesaa mange Udsalgssteder, som de ville. En Forbrugsforening — jeg kjender en saadan, der er etableret for 3 Sogne, og som har et eller to Udsalgssteder i hvert Sogn — der har flere Udsalgssteder, er naturligvis til megen Skade for Kjøbstaden, og jeg skalde meget betvivle, om disse Foreninger kunne holde over kun at fordele Varer blandt deres egne Interessenter. En Kontrol med Lovene er saa meget mere nødvendig for det Offentlige, som Lovene kunne være saaledes indrettede, at det bliver en ren Illusion, naar man kalder sig Medlem af en Forbrugsforening; thi naar det f. Ex. bestemmes, at en Mand, der giver en Mark eller lader sit Navn indtegne hos den Høfter, der sælger ud eller forestaar Forretningerne, er Medlem — oh hien! saa kan Enhver blive det, og saa er det et Handelsetablisement

og ikke en Forbrugsforening, hvormed man har at gjøre. — Den ærede 2den Landssthingsmand for 10de Kreds (Bessén) havde nogen Betænkelighed ved den Bestemmelse i § 6, at Skippere, der fra fremmede Steder komme til Kjøbstæderne, ligge i Havnene og udsælge deres Varer i Smaat, skulle svare en Afgift til vedkommende Kommunes Kasse; det ærede Medlem mente, at dette ikke vilde være af væsentlig Betydning for Kommunens Kasse, og at Bestemmelsen maaske i det Hele var mindre nødvendig. Jeg sætter netop megen Pris paa denne Bestemmelse, fordi det atter er et af de Tilfælde, hvor man maa sige, at den Handel, der foregaar, uden at Næringsloven egentlig omgaas, er til meget stor Skade for Kjøbstæderne. Jeg vil nævne en lille By, som jeg kjender godt; der sælges Alt, hvad der hedder Mursten og Drænrør, til hele Omegnen af Skippere, der komme fra Flensborg med deres Varer. De overtære i Forveien i Avisen, at de komme, og at man kan henvende sig til den og den Mand i Byen, og drive en meget betydelig Handel, meget betydeligere end den, som der drives med Trælast. En Handel, der skaber Indbyggere i en saadan Grad og foregaar indenfor Kjøbstadens Territorium, forekommer det mig nok kan fortjene en Beskatning. — Naar jeg før yttrede, at det, som med Hensyn til Næringsloven, naar jeg ser det fra Kjøbstædernes Standpunkt, for mig er det Vigtigste, er, at Loven overholdes, at den ikke omgaas, kommer jeg derved til at tænke paa et andet Forhold, som nærmest kan henføres under § 9. Det er navnlig Omløben med de Varer, som kaldes Husflidsprodukter. Efter Næringsloven og Forordningen af 23de April 1845 har man jo Ret til at opkjøbe Landmændenes Husflidsprodukter og gaa omkring og sælge dem, men der gives en enkelt Art af Husflidsprodukter, hvormed Handelen i de senere Aar har taget et ganske overordenligt Opving, fordi man der aldrig kan skjæle mellem, om det virkelig er Husflidsprodukter eller Fabrikvarer. Det er den saakaldte Strømpehandel eller Handel af de saakaldte Strømpehandlere, som gaa omkring i Landet med alle mulige vævede Varer. Spøgger man et sagtyndigt Stjøn og spørger: Hvad er det for Varer? faaer man det Svar, at det er Fabrikvarer. Jeg kan anføre et specielt Eksempel, som jeg selv har havt; jeg sendte Varerne til Kjøbenhavn, til Handlende her, og fik det Svar, at det var Varer, enten fra Viborg Lughus eller Horsens Lughus eller fra Fabriker, der findes i Aalborg eller Aarhus (Werners f. Ex.) Derimod sige Vedkommende, der ere anholdte med Varerne, at de ere kjøbt i Jylland, og at der er Folk der, som kunne væve dem. Sender man dem derpaa til vedkommende Autoritet, faaer man det Svar, at de opgivne Folk virkelig kunne væve saadanne Varer. Det er jo altsaa meget muligt, at Varerne ere kjøbt hos dem, der saaledes kunne fabricere dem, og da er Handelen loovlig, det vil sige, dersom